

[Hans Hedtoft.]

dette folks neutralitet, vor vilje til at gå så langt overfor stormagterne, at vi afsluttede ikke-angrebspagter med dem — vi har een gang prøvet, hvad alt dette er værd i en given situation. Vi har prøvet det, og vi kom levende fra det — sidste gang! Det er klart, at der ikke må undlades nogen anstrengelse, heller ikke af Atlantpagtens medlemmer, for at udløse den spænding, vi har i dag, gennem forhandlinger. Jeg skal sige lidt herom senere; men ikke mindst overfor diktatorer gælder det, at ligemænd forhandler bedst. Diktatorer, ligegyldig hvilken farve de har, har det tilfælles, at der, når det kommer til stykket, kun er een ting, de har respekt for, nemlig magt, magt sat op imod deres forsøg på ved vold at underkaste sig andre folk. Som det er sagt: magt kan altid misbruges, total magt til totalt misbrug.

Der er berettiget grund til at håbe, at samlingen af de frie nationers kræfter, ikke mindst gennem Atlantpagten, kan skabe den balance, som afværger en ny storkrig og sætter forhandlinger i krigens sted. De kommunistiske diktatorer har i alt fald — også gennem begivenhederne i Korea — fået en belæring om, at det ikke vil være muligt for dem at gennemføre det eksperiment, som forsøgtes, men mislykkedes for Hitler: at tage de frie lande eet for eet.

Der er ingen af os, der overvurderer Danmarks militære magtmidler, men netop derfor må vi overveje at kunne få hjælp fra andre frie folk. Hvis ulykken skulle ske, er der vel heller ingen tvivl om, at alle demokratiske danske ville anråbe om militær hjælp, først og fremmest fra de nationer, som i øjeblikket er medlemmer af Atlantpagten. Men i så fald må vi naturligvis også være med i samarbejdet og være villige til selv at bringe ofre for vort eget lands forsvar.

Det forslag til rigsdagsbeslutning, vi behandler, og vor stilling dertil bruges nu som et nyt argument mod Atlantpagten, idet man siger, at Danmarks risiko er blevet forøget ved beslutningen om at optage Grækenland og Tyrkiet som medlemmer. Man bebrejder os derfor, at vi i det udenrigspolitiske nævn tilsidst bøjede os og bemyndigede finansminister og udenrigsminister til sluttelig at acceptere det, alle andre medlemsnationer var blevet enige om i Ottawa.

Som bekendt er det rigtigt, at alle danske partier var enige om, at det ville være bedre at få Grækenlands og Tyrkiets sik-

kerhedsproblemer løst på anden måde end gennem optagelse i Atlantpagten, f. eks. gennem en særlig Middelhavspagt, støttet af USA. Jeg finder det rigtigt at understrege, at alle partier i denne sal rent principielt var enige om, at Grækenland og Tyrkiet moralsk, juridisk, mellemfolkeligt, hvad man vil, har akkurat samme berettigede krav som andre lande i denne syndige verden og i den situation, vi i øjeblikket befinder os, til at få løst deres sikkerhedspolitiske problemer på kollektiv basis. Vi ønskede helst, at det var sket gennem en Middelhavspagt med amerikansk garanti, og en række andre lande var under sagens første fase — måtte vi have opfattelsen af — enig med os i dette standpunkt. Det gælder, såvidt jeg ved, England, Holland og Norge. Men i det afgørende øjeblik havde disse lande skiftet standpunkt, og vi stod ganske alene. Atlantpagten kræver enstemmighed for optagelse af nye medlemmer. Hvis Danmark derfor havde stemt imod eller undladt at stemme, ville Danmark ved sin holdning alene have forkastet en plan, som alle de andre medlemmer af pagten tilsidst var blevet enige om. Jeg forstår godt indvendingerne mod det, der er sket, men jeg må ganske åbent sige, at jeg synes, det er lidt for letkøbt, når visse ansvarlige politikere nu slår sig for deres bryst og taler om, at Danmark havde haft ret til at bruge sit veto — det er rigtigt — og derfor også burde have gjort det ganske uden hensyn til konsekvenserne. Jeg tror, at det danske folks overvejende flertal meget let forstår, at samarbejdet indenfor en sådan organisation kan kræve ofre af den enkelte, hvis samarbejdet ikke skal svækkes, og jeg tillader mig at sætte et spørgsmålstegn ved, om man ville have haft lige så megen tapperhed i behold fra alle sider, dersom man i denne time havde stået med ansvaret for hele dette lands udenrigspolitik.

Hvad den forøgede risiko angår, er det forøvrigt også et spørgsmål, efter min mening, om dette argument virkelig har noget på sig. Hvis Tyrkiet skulle blive angrebet, har Danmark ikke i henhold til Atlantpagten forpligtelse til at erklære angriberen krig eller til automatisk at sende væbnede styrker mod den angribende part. Hvad Danmark i en sådan situation eventuelt kan være forpligtet til, vil afhænge af forhandlingerne mellem Atlantpagtens medlemmer. Men uanset om Tyrkiet var medlem af Atlantpagten eller ej, ville et angreb mod Tyrkiet uden nogen tvivl ud-